

25-4/2017.

ELŐTERJESZTÉS
Beszámoló Mezőhegyes város környezeti állapotáról 2017.

Tisztelt Képviselő-testület!

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 46. § (1) bekezdés e) pontja értelmében a települési önkormányzat a környezet védelme érdekében elemzi, értékeli a környezet állapotát illetékességi területén és arról szükség szerint, de legalább évente egyszer tájékoztatja a lakosságot.

A jogszabályi előírásnak megfelelően elkészült a 2017. évre vonatkozó környezeti állapotjelentés.

Levegő

A környezet állapotának vizsgálata szempontjából fontos a kibocsátott légszennyező anyagok minőségének és mennyiségének ismerete. Levegőszennyező minden anyag, amely olyan mértékben jut a levegőbe, hogy az embert és környezetét károsítja, vagy anyagi kárt okoz. Levegőtisztaság szempontjából az ország területén jelentős mennyiségben kibocsátott légszennyező anyagok a nitrogén-oxidok, a szén-monoxid, a szén-dioxid és szilárd anyagok, ezért az alábbi táblázatban ezeket a légszennyező anyag mennyiségeket mutatom be Mezőhegyes vonatkozásában is.

Az adatok a gazdálkodó szervezetek/környezethasználók jogszabályi előírások alapján tett adatszolgáltatásaiból származnak, és az Országos Környezetvédelmi Információs Rendszerben (OKIR) megtalálhatók. A táblázatban bemutatott adatokhoz még hozzáadódik a háztartások által kibocsátott, a mezőgazdasági művelés által keletkezett illetve a közlekedés által okozott légszennyezés is, de Mezőhegyes területén nincs mérőműszer telepítve, így nem tudok adatokkal erről beszámolni, viszont az elmondható, hogy Mezőhegyes kisvárosias jellegénél fogva szmogriadóval nem kell számolni, településünkön még mindig tiszta a levegő.

1. táblázat: Légszennyező anyagok 5 évi mennyiségének összehasonlítása

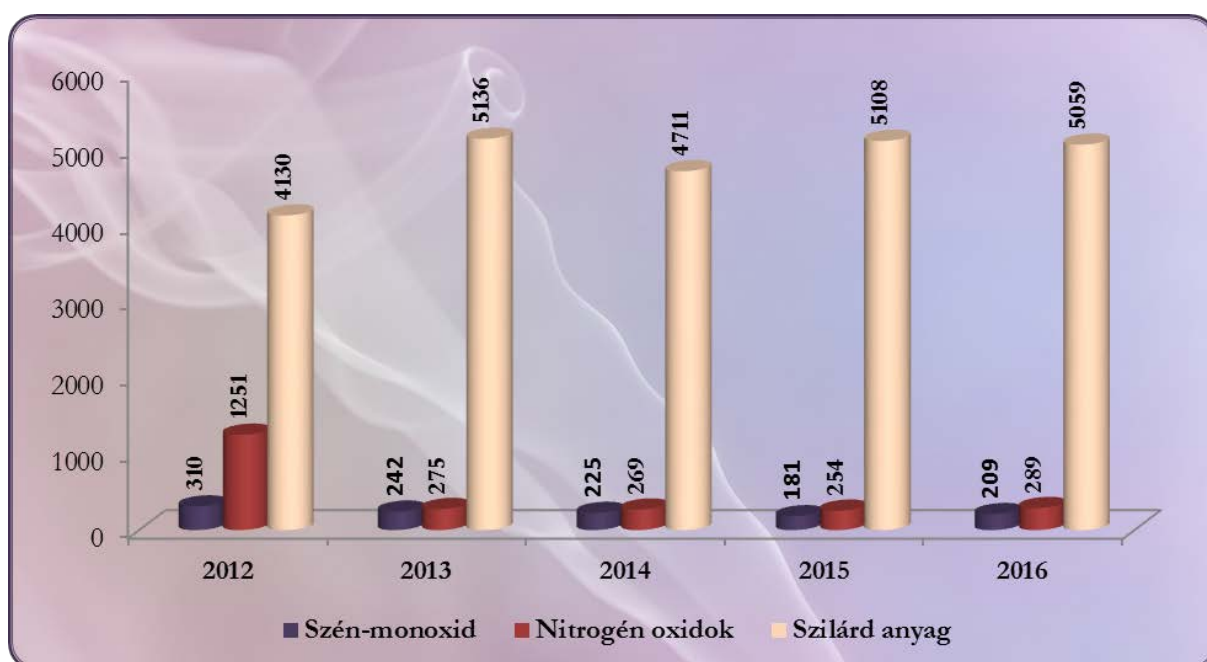
Szennyezőanyag (Kg/év)	2012	2013	2014	2015	2016
Szén-monoxid	310	242	225	181	209
Nitrogén oxidok	1.251	275	269	254	289
Szilárd anyag	4.130	5.136	4.711	5.108	5.059
Szén-dioxid	1.839.595	229.293	181.362	205.340	195.063

Adatok forrása: <http://web.okir.hu/sse/?group=LAIR>

A táblázatból kitűnik, hogy a legtöbb légszennyezőanyag – a szilárd anyag kivételével – 2012 évben került a légtérbe. A szén-monoxid és a nitrogén-oxid mennyisége a 2015. évben volt a legkevesebb, ehhez képest 2016. évben 14-15%-kal növekedett mennyiségük a légkörben, viszont a szilárd anyag 1%-kal, a szén-dioxid pedig 5%-kal csökkent.

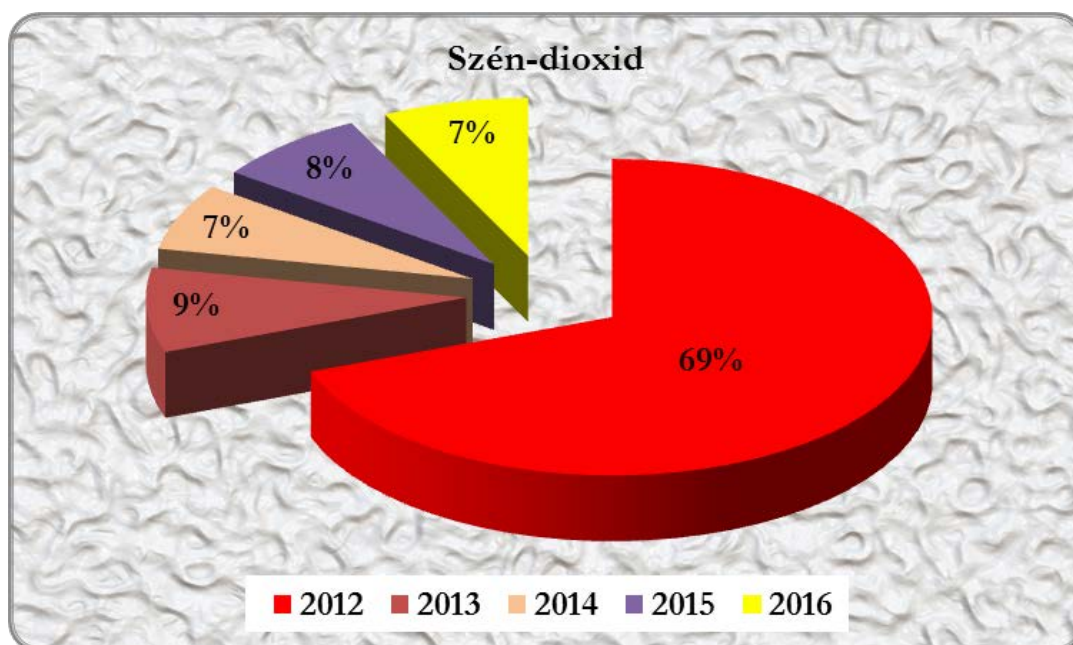
A jobb áttekintés érdekében diagramon is ábrázoltam a szennyezőanyagokat.

1. ábra: Főbb légszennyező anyag mennyiségének alakulása 2012–2016.

A diagrammon jól látható, hogy összegében a legkisebb légszennyezés 2014. évben volt. A 2015. évi és a 2016. évi adatok közel azonosak. A szilárd anyag mennyisége 2012. évben a legkisebb, de a szén-monoxid és a nitrogén-oxid mennyisége ebben az évben a legmagasabb. Összességében elmondható, hogy a légszennyezőanyagok mennyisége a légtérben stagnálnak.

2. ábra: A szén-dioxid mennyiségének alakulása 2012–2016.

A szén-dioxid üvegházhatású gáz, amely hozzájárul a globális felmelegedéshez, főleg égetés során jelentős mennyiségű szén-dioxid (CO₂) kerül a légkörbe. A szén-dioxid mennyiségének alakulását – mivel sokkal nagyobb értéket képvisel a többi bemutatásra kerülő légszennyező anyagnál – külön mutatom be. A diagrammon jól látható, hogy az utóbbi négy évben a gazdálkodó szervezetek adatszolgáltatásai alapján jelentős csökkenés tapasztalható, a tavalyi évhez viszonyítva 2016. évben kevesebb szén-dioxid került a levegőbe.

Víz

Ivóvíz:

Településünkön a víziközmű-szolgáltatást az ALFÖLDVÍZ Zrt. végzi. A vízminőség megőrzése érdekében a rendszer tisztítása, mosatása legalább évente kétszer megtörténik.

Mezőhegyes 2017. évi Gördülő Fejlesztési Tervhez kapcsolódó települési ivóvíz –hálózati rekonstrukciós munkái:

A Széchenyi utca NA 90 KPE 193,7 fm hosszán gerincezeték rekonstrukciója a hozzátartozó 17 darab NA 25 KPE bekötővezeték cserével, (kb. 120 fm) valósult meg.

A Gördülő Fejlesztési Tervben meghatározott előre tervezett munkákon kívül, a szakaszolhatóság biztosítása érdekében az előregedett ivóvízhálózaton 3 alkalommal is szükség volt tolózár cserére az alábbi helyeken:

- Mezőhegyes, István király u. – Kórház u. sarkon található NA 80 FA tolózár rekonstrukció,
- Mezőhegyes, Kozma F. u. – Hild J. u. sarkon található NA 100 vas ivóvíz gerincezeték (út alatti átvezetés) rekonstrukciója NA 110 KPE csőre 17 fm hosszán,
- Mezőhegyes, Vasút u. – Alkotmány utca. sarkon található NA 100 aknás tolózár rekonstrukciója.

Szennyvíz:

A szennyvíztelep felújítására szolgáló Délkelet-Magyarországi szennyvíz-elvezetési és –kezelési fejlesztés 3. (DKMO 3) című projekt támogatási szerződése aláírásra került. A kivitelezésre kiírt közbeszerzés nyertese: A-G HÍD Konzorcium lett. 2017. június 30-án hatályba lépett a vállalkozói szerződés, mely alapján a kivitelező megkezdte a szükséges engedélyek beszerzését. A munkálatok várhatóan 2018. évben elkezdődnek. A pályázat részeként a Hild János utcán 381 fm hosszán csatornarekonstrukcióra is sor kerül

Hulladék

A közszolgáltatás terén változás történt 2017. július 1-től a Csongrád Megyei Településtisztasági Nonprofit Kft. helyett – a DAREH BÁZIS Hulladékgazdálkodási Zrt alvállalkozója – a TAPPE Hulladékgazdálkodási és Köztisztasági Kft. szállítja el a településen keletkező kommunális hulladékot.

A közszolgáltató váltással a házhoz menő szelektív hulladékgyűjtés is megvalósult településünkön, kiosztásra kerültek a 120 literes „sárga” kukák, melyben papír, műanyag és fém hulladék elkülönített gyűjtésére van lehetőség. Az üveg hulladékot továbbra is a szelektív hulladékgyűjtő szigeteken lehet elhelyezni. A szelektíven gyűjtött hulladékot havonta egyszer – 2017. évben: október 20, november 24, december 29. – szállítják el a békéscsabai Válogatóműbe, ahol a frakciók külön válogatása és bálázása után kerülhet a hulladék hasznosításra.

Továbbá bevezetésre került a lakosságnál keletkező (nem mezőgazdasági tevékenységből származó) zöldhulladék gyűjtése is – 2017-ben szeptember 26, október 27, november 21. – az így összegyűjtött hulladékból komposzt készült. Kiemelt jelentőségű a zöld hulladék komposztálása, újrahasznosítása, mert a zöldhulladék feleslegesen terheli a kommunális hulladéklerakókat, viszont az elkészült komposztot a mezőgazdaság hasznosítani tudja.

Településünkön 2017. évben – május 20. és szeptember 16 – két alkalommal volt lomtalanítási akció.

A TAPPE Hulladékgazdálkodási és Köztisztasági Kft. kihelyezett ügyfélfogadási irodája a Polgármesteri Hivatal első emeletén minden csütörtökön 13:30 – 15:30 között fogadja az ügyfeleket.

Az alábbi táblázat a Mezőhegyes közigazgatási területén keletkezett 2012-2016. évi kommunális hulladék és a szelektíven gyűjtött hulladék mennyiségek összehasonlítását mutatja be.

2. táblázat: Mezőhegyes 2012-2016. évi települési hulladék adatai

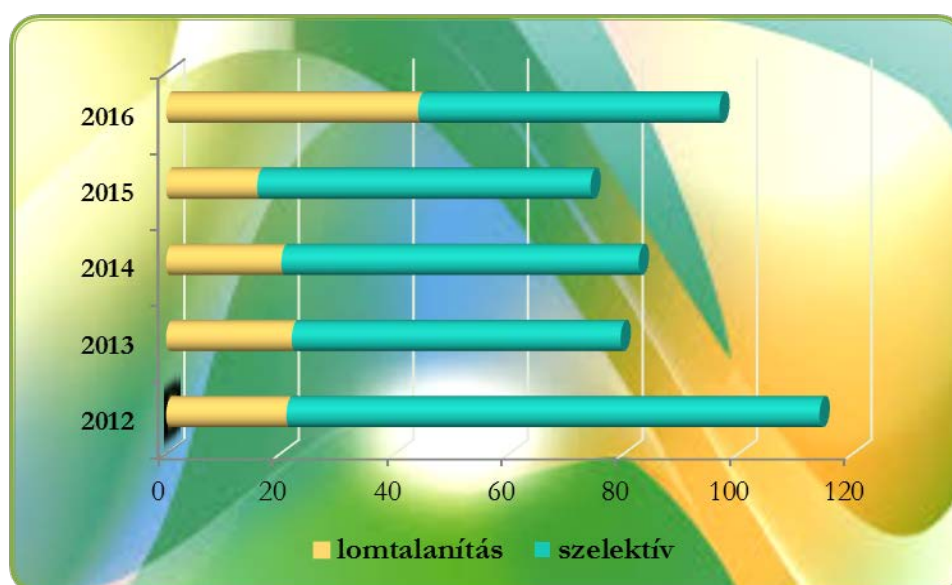
Tonna/év	2012	2013	2014	2015	2016
kommunális	1.202	1.216,18	1.214,78	1.198,7	1184
lomtalanítás	21	21,94	20,12	15,9	44
szelektív	93,1	57,423	62,4	58,2	52,6
összesen	1.316,1	1.295,543	1.297,3	1.272,8	1.280,6
Szelektíven gyűjtött hulladék fajtánként kg/év					
papír	84.000	50.419	53.800	48.300	45.700
műanyag	3.700	4.348	5.400	4.300	3.400
üveg	4.800	2.322	2.400	2.400	2.600
fém	400	253	500	400	700
egyéb	200	81	300	2.800	200
összesen	93.100	57.423	62.400	58.200	52.600

Forrás: Csongrád Megyei Településtisztasági Nonprofit Kft.

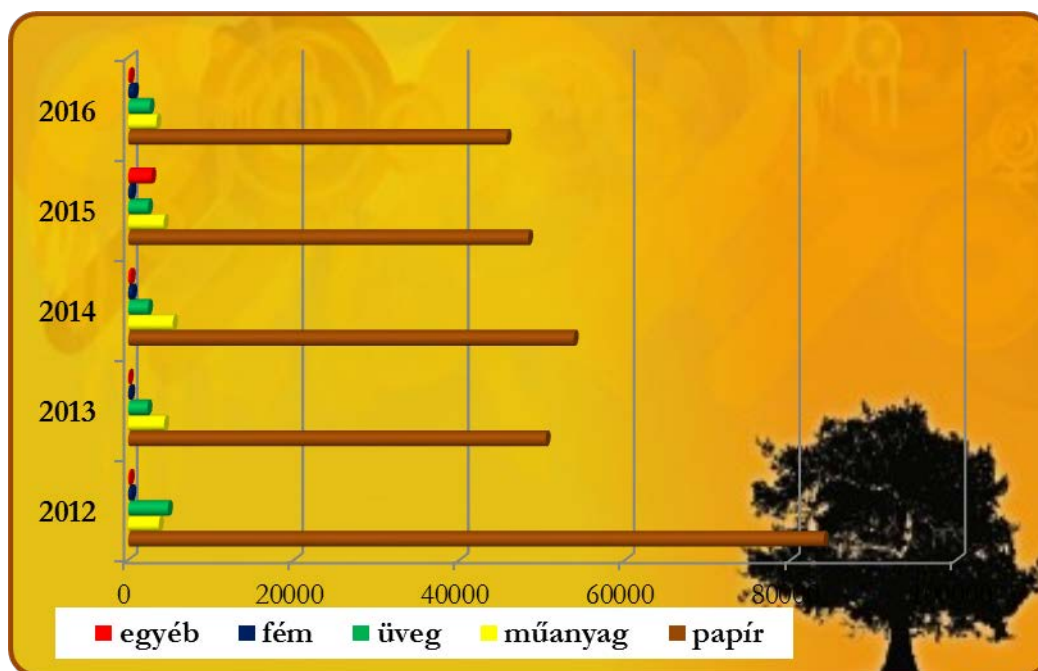
A táblázatból kitűnik, hogy a kommunális hulladék mennyisége a vizsgált 5 év tekintetében 2016. évben volt a legkevesebb, ez adódhat abból is, hogy 2016. évben volt a legnagyobb – több, mint kétszerese a 2012 évinek – lomtalanítás során elszállított hulladék mennyisége. Sajnálatos módon tavaly szállították el a legkevesebb szelektíven gyűjtött hulladékot településünkről, a 2012. évi mennyiségnek csupán az 56,5%-át. A 3. ábrán jól látható, hogy a vizsgált 5 évben az elkülönítetten gyűjtött hulladék mennyisége 2012 évben volt a legtöbb (114,1 t/év), ehhez viszonyítva 2016 évben 15 %-kal (96,6 t/év) volt kevesebb.

Az összesen elszállított hulladék mennyisége kis mértékben (0,6 %) növekedett az előző évihez képest. Ha a begyűjtött kommunális hulladék mennyiségét elosztjuk a település lakóinak számával (5.259 fő), majd a napok számával, akkor megkapjuk, hogy Mezőhegyesen 0,61 kg/fő/nap háztartási hulladék keletkezik.

3. ábra: Mezőhegyes 2012-2016. évi elkülönítetten gyűjtött hulladék adatai

4. ábra: szelektíven gyűjtött hulladékok 2012-2016. évi mennyisége bontásban

Ha a szelektíven gyűjtött hulladék frakciókat külön-külön vizsgáljuk, akkor jól látható, hogy leginkább a papír elkülönített gyűjtésére figyelünk oda, ez annak is köszönhető, hogy az iskoláskorú gyerekek évente kétszer papírt gyűjtenek, ezért sok családban félre teszik az újságot. Legkisebb mennyiségben a fém hulladék kerül a szelektív gyűjtőkbe, valószínű, hogy ez a frakció nagyobb mennyiségben a MÉH telepekre kerül.

A 4. ábrán jól látható, hogy a vizsgált 5 évben 2016. évben volt a legkevesebb papír és műanyag mennyisége, a legtöbb fém viszont 2016. évben lett begyűjtve. Az üveg mennyisége az utóbbi 3 évhez viszonyítva kis mértékben növekedett. Az egyéb (egyik kategóriába sem tartozó) frakció szerencsére visszaesett több, mint 90%-ot.

Talaj

Mezőhegyes területét a löszös üledéken kialakult, vályog mechanikai összetételű, jó termékenységű, kedvező vízgazdálkodású, kedvező mezőgazdasági adottságú alföldi mészlepedékes csernozjom talajok uralják. Ezen kívül helyenként előfordulnak a réti szolonyec talajok is. A táj arculatát évszázadok óta a mezőgazdasági termelés határozza meg.

A nitrátérzékeny területekről:

A nitrogén létfontosságú tápanyag, nagy koncentrációban azonban környezetünkre és egészségünkre egyaránt káros. Ezért a gazdálkodóknak meg kell óvniuk a talajt, valamint a felszíni és felszín alatti vizeket a mezőgazdasági eredetű nitrát szennyezéstől.

Az Európai Unió Tanácsa a szennyezések elkerülése érdekében létrehozta a minden tagállamra kiterjedő Nitrát Irányelvet (91/676/EK).

A nitrátérzékeny területeken kötelezően betartandó a *Helyes Mezőgazdasági Gyakorlat* (HMGY) előírás rendszere, amelyet az 59/2008. (IV.29.) FVM rendelet tartalmaz.

A HMGY előírásai a következőkre terjednek ki:

- Szerves trágyával kijuttatható nitrogén (N) hatóanyag mennyiségi korlátozásának betartása.
- Lejtős területen, felszíni vizek környezetében történő trágyázás feltételei.

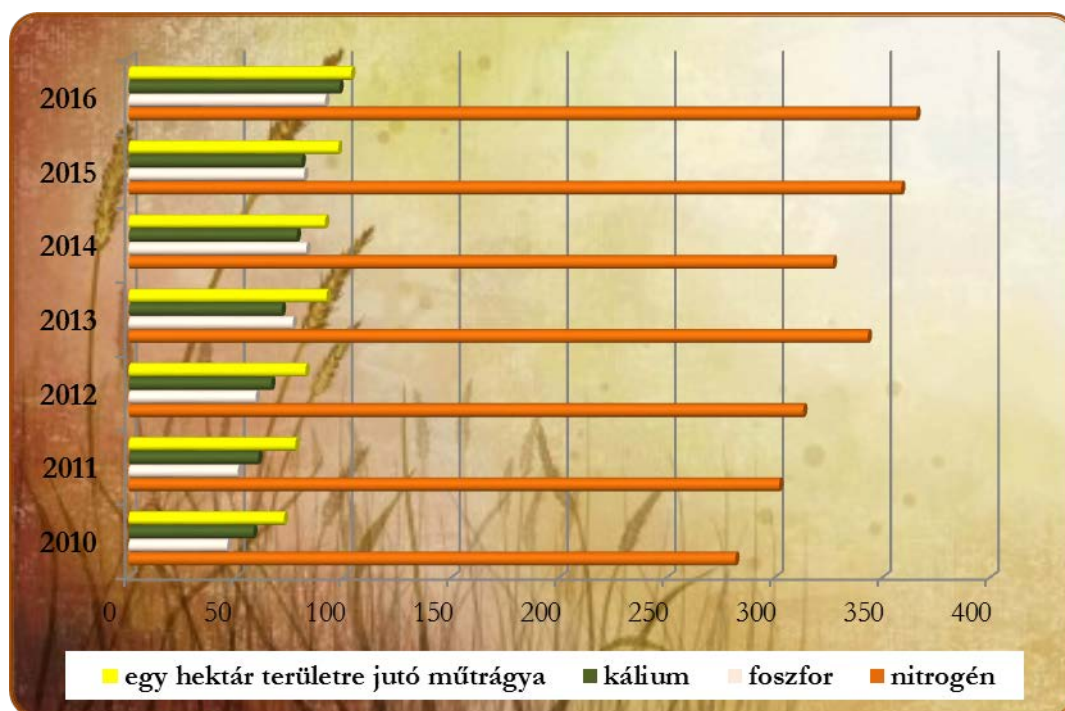
A továbbiakban az utóbbi 7 év műtrágya értékesítési adatait mutatom be táblázatos és diagramos formában.

3. számú táblázat: Műtrágya értékesítés 2010-2016

Műtrágya értékesítés hatóanyagban (ezer tonna)				egy hektár területre jutó műtrágya (kg)
év	nitrogén	foszfor	kálium	
2010	281	46	58	72
2011	302	51	60	77
2012	313	59	66	82
2013	343	76	71	92
2014	327	82	78	91
2015	358	81	80	97
2016	365	91	98	103

Forrás: https://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_omf002.html

5. ábra: Műtrágya felhasználás alakulása 2010-2016

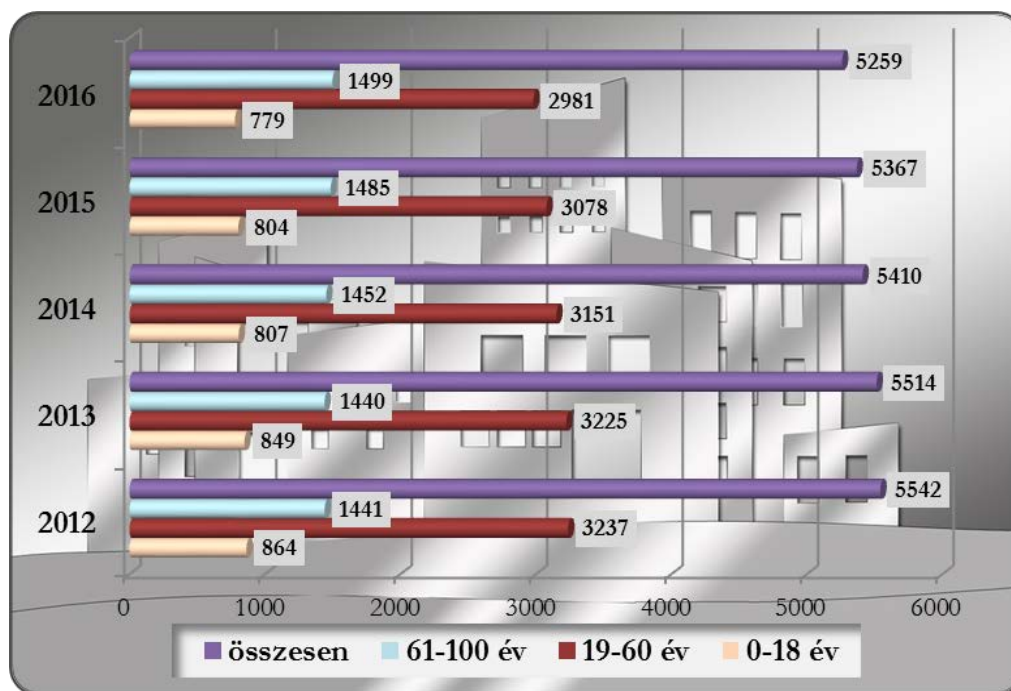
A magyarországi műtrágya felhasználást vizsgálva 2010 évtől enyhe növekedés tapasztalható. Még 2010. évben az összes felhasznált műtrágya hektáronkénti mennyisége 72 kg/ha volt, addig a 2016. évben a kijuttatott műtrágya mennyisége már 103 kg/ha, ez 43 %-os növekedést mutat. A műtrágya értékesítést vizsgálva megállapítható, hogy nem csak az egy hektár területre kijuttatott műtrágya mennyisége volt a legtöbb 2016. évben, hanem az értékesített nitrogén, foszfor, kálium hatóanyag is emelkedett. Az ábrán jól látható, hogy hazánkban a nitrogénalapú műtrágyázás van túlsúlyban, az eladott foszfor és kálium 1/4 – 1/4, a nitrogén pedig 2/4 arányt képvisel.

Emberek, demográfia

Mezőhegyes állandó lakóinak száma csökkenő tendenciát mutat, a lakosok száma, amíg 2012. évben 5.542 fő, addig 2016. évben már csak 5.259 fő lakos volt településünkön, ez 5,1 %-os csökkenést jelent. Ez a jelenség sajnos évek óta megfigyelhető Mezőhegyesen, de elmondható ugyanez Magyarország lakosságszámának alakulására is.

A demográfiai változásokat az alábbi diagramokon mutatom be.

6. ábra: Mezőhegyes lakossága korcsoportos bontásban 2012.-2016. évben

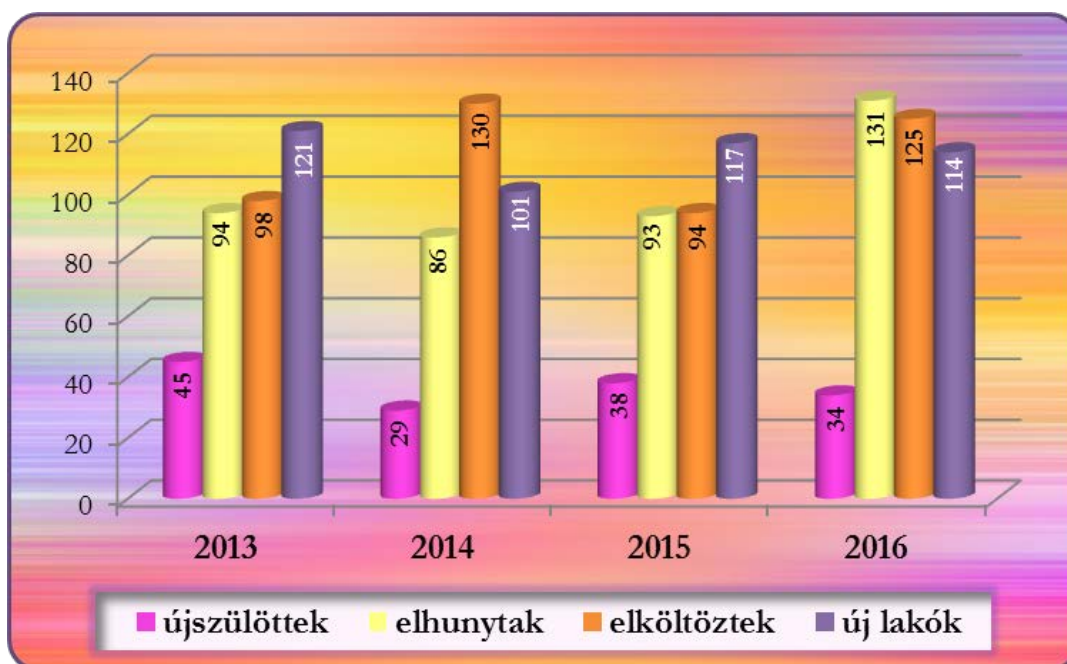
Forrás: Mezőhegyes Város Polgármesteri Hivatala

Jól látható, hogy nemcsak a lakosságszám csökken folyamatosan, hanem azon belül a fiatalok (0-18 év) és az aktív népesség (19-60 év) száma is, az idősebb lakosság (61-100 év) száma viszont folyamatosan növekszik.

A 2016. évi adatok százalékos arányban kifejezve: az összes lakos számhoz viszonyítva a fiatalok aránya cca. 15 %, aktív korúak aránya cca. 57 %, időskorúak aránya cca. 28 %.

A lakosságszámot több tényező is befolyásolja, pl. születés, halálozás, el- illetve beköltözés. A következő ábra ezt a demográfiai változást mutatja be. Jól látható, hogy a lakosságszámát befolyásoló tényezők nagyon változatos képet mutatnak.

7. ábra: Mezőhegyes demográfiai változása 2013-2016. évben

Forrás: Mezőhegyes Város Polgármesteri Hivatala

Külön vizsgálva a demográfiai változást okozó tényezőket jól látható, a népesség csökkenést leginkább az okozza, hogy az újszülöttek száma évek óta kisebb, mint az elhunytak száma. A születések száma (34 fő) csupán a 26 %-a az elhunytak számának (131 fő), ami a lakosság természetes szaporulatának negatív előjelet kölcsönöz. Mezőhegyesen tavaly 4 gyermekkel kevesebb született, mint 2015. évben, viszont az elhalálozások száma 38 fővel több volt, ez kiemelkedően magas a vizsgált négy évben.

A másik változást okozó tényezőt vizsgálva a diagramon jól látható, hogy mennyire változó a be- és elköltözők aránya. 2016. évben 9 %-kal több volt az elköltözők száma (125 fő), mint az beköltözőké (114 fő).

Összességében elmondható, hogy 2016. évben a legnagyobb demográfiai változást az elhunytak és az elköltözők kiemelkedően nagy száma okozta.

Természeti környezet és élővilág

A város zöldfelületi rendszere nemcsak esztétikai szempontból jelentős, hanem alapvető fontosságú, az élhetőbb környezet kialakítása érdekében is (nehézfém tartalmú részecskék megkötése, légköri szennyeződések akkumulációja, szálló por mennyiségének csökkentése, páratartalom növelése, mikroklimatikus hatások).

A város zöldfelületi elemei közül kiemelkedő fontosságúak a város parkjai, utcák fasorai, mely közül számos jelentős értéket képviselő helyi védelem alatt áll.

Nagy gondot fordítunk tereink, és intézményeink környékének virágosítására, valamint a település környezetének ápolására. A lámpaoszlopokra kihelyezett futó muskátlik a gondos ápolás következtében egész évben csodálatosan virágoznak. A parkfenntartó részleg munkatársai és a közmunka programban foglalkoztatott dolgozók rendszeres takarítási munkákat végeznek, a

közterületen lévő hulladékgyűjtő edényzeteket ürítik, parkjainkban a fűnyírás munkálatok mellett a zöldhulladék, falevelek rendszeres összegyűjtésével biztosítják a település környezetének elvárt színvonalú megjelenését.

Tisztelt Képviselő-testület!

A település környezeti állapotának általános értékelése alapján megállapítható, hogy környezetkárosítás nem történt, a település környezeti állapot jónak mondható.

Kérem a tisztelt Képviselő-testületet városunk környezeti állapotának áttekintése, megtárgyalása után az alábbi határozati javaslatot fogadja el!

Határozati javaslat
...../2017. (XII.13.) Kt. sz. határozat
Beszámoló Mezőhegyes Város környezeti állapotáról 2017.

Mezőhegyes Város Képviselő-testülete a város környezeti állapotáról szóló 2017. évi összegző elemzést az előterjesztés szerinti tartalommal elfogadja.

Az elemzés nyilvános közzétételével – www.mezohegyes.hu honlap, József Attila ÁMK könyvtár – tájékoztatja Mezőhegyes lakosságát a város környezeti állapotáról.

Felelős: Mitykó Zsolt, polgármester

Határidő: 2017. december 31.

Mezőhegyes, 2017. december 5.

Mitykó Zsolt
polgármester

Előterjesztést készítette:	Mag Györgyné vezető-főtanácsos
Láttam, törvényességi szempontból megfelel:	Szentmihályi Ferenc jegyző
Tárgyalta:	Pénzügyi, Településfejlesztési és Tur.-i Bizottság, vm. Ügyrendi, Oktatási, Közművelődési és Sport Bizottság
Szükséges szavazat:	egyszerű többség